

Novice mreže Plan B za Slovenijo

Št. 03, oktober 2009

Vsebina

- Konferenca o pomenu energetske učinkovitosti
- Boj proti podnebnim spremembam in energetski revščini
- Delavnica o podnebnih ciljih
- Izzivi energetske prenove večstanovanjskih stavb
- Delavnica ogledalo vladi

Konferenca o pomenu energetske učinkovitosti

7. septembra 2009 je v Ljubljani v dvorani Državnega zbora potekala mednarodna konferenca o pomenu energetske učinkovitosti za soočenje z gospodarsko krizo in prehod v nizkoogljično družbo. Organizator konference je bil pod pokroviteljstvom Državnega zbora RS Slovenski E-forum v sodelovanju z European Environmental Bureau. Konferenca je bila organizirana v okviru projekta Plan B za Slovenijo.

Na konferenci so sodelovali ugledni domači in tudi strokovnjaki s področja energetike. Obravnavali so naslednja vprašanja: zakaj je energetska učinkovitost zapostavljena celo takrat, ko so njene ekonomske in okoljske prednosti očitne, kako lahko vlade z ustreznimi politikami in programi učinkovite proizvodnje in rabe energije ukrepajo proti energetski revščini in zagotavljajo okolju prijazna delovna mesta in gospodarsko rast ter kako odstraniti ovire za to, da Slovenija postane energetsko učinkovita družba.

Boj proti podnebnim spremembam in energetski revščini

Slovenski E-forum je v okviru projekta Plan B za Slovenijo 8. septembra 2009 v sejni dvorani Doma sindikatov v Ljubljani organiziral sklop predavanj na temo boja proti podnebnim spremembam in energetski revščini.

Dr. Brenda Boardman (Univerza v Oxfordu) je podala definicijo energetske revščine, s katero se gospodinjstvo sooča takrat, ko mora vsaj 10 odstotkov svojega proračuna nameniti vzdrževanju zadovoljivega toplotnega ugodja v stavbi. Takšna gospodinjstva se soočajo z nizkimi prihodki družinskih članov, ki niso zmožni varčevati. Navadno gre za starejšo populacijo, ki živi v energetsko potratnih stanovanjih, kjer bi potrebovali širok program subvencij.

Katharina Hükelheim (Zvezno ministrstvo za varstvo okolja ZRN) je poudarila gospodarske prednosti politike energetske učinkovitosti v Nemčiji. Za premagovanje ekonomske in podnebne krize so potrebne velike investicije v nizkoogljične rešitve. Trajnostna investicijska strategija je edini učinkovit odgovor obema svetovnima izzivoma. Investicije v URE in OVE ustvarjajo štiri do osemkrat več delovnih mest kot investicije v naftno in plinsko gospodarsko panogo.

John Hontelez (European Environmental Bureau) je izpostavil energetsko varčevalni potencial stavb, ki znaša do leta 2020 vsaj 30 odstotkov. Obstojeca Direktiva 2002/91/EC o energetski učinkovitosti stavb je prešibek pravni instrument za doseganje EU energetskih ciljev do leta 2020, zato je Evropska komisija objavila nov predlog direktive, na katerega je EEB že pripravil dopolnitve. Do leta 2015 naj vse novogradnje zasledujejo standard »nič emisijske hiše«. Obstojče stavbe pa potrebujejo hitro in obsežno prenovo.

Delavnica o podnebnih ciljih

6. oktobra je v Okoljskem centru na Trubarjevi 50 potekala delavnica Določanje podnebnih ciljev: od globalnih do nacionalnih. Strokovnjaki, nevladne organizacije in predstavniki vlade so izmenjali stališča do globalnih in nacionalnih podnebnih ciljev.

Delavnice so se poleg delovne skupine za podnebje, ki jo sestavljajo predstavniki nevladnih organizacij, udeležili tudi številni strokovnjaki in predstavniki vlade: v.d. direktorja Službe vlade za podnebne spremembe Jernej Stritih, dr. Klemen Bergant, Gregor Vertačnik in mag. Tanja Cegnar iz Agencije RS za okolje, dr. Dušan Plut iz Filozofske fakultete, mag. Nives Nered in Matej Gasperič iz Ministrstva za okolje, mag. Marjana Dermelj iz Službe vlade za razvoj ter Špela Simšič in Lidija Herek iz Urada vlade za komuniciranje. Delavnico je vodila mag. Vida Ogorelec Wagner, direktorica Umanotere, ki je tudi pripravila gradivo v obliki osnutka strokovnih podlag za določanje podnebnih ciljev http://www.umanoftera.org/upload/files/Cilji_zmanj_evanja_TGP_izpustov_PODLAGE_05.pdf.

Na delavnici so izpostavili dva razkoraka: razkorak med političnimi cilji in znanstvenimi ugotovitvami, kaj bi bilo potrebno storiti ter razkorak med deklarativnimi cilji in realnostjo. »Danes prevladuje prepričanje, da je segrevanje pod 2 stopinjama še varno, pa je to res?« so se vprašali udeleženci delavnice. Segrevanje ne bo napredovalo počasi – lahko pride do nenadnih preskokov, nihče pa ne ve, kakšne bodo posledice.

Jernej Stritih je opozoril, da ima Slovenija dva ključna problema: splošno razumevanje podnebnih sprememb in komuniciranje le-teh ni dobro, poleg tega pa je malo strokovnih podlag na temo, kaj podnebne spremembe pomenijo za Slovenijo. Mateja Gašperiča veseli, da je vlada spregledala, da za boj s podnebnimi spremembami ni zadolžen samo MOP, medtem ko je Klemen Bergant opozoril, da morajo pri tem sodelovati tudi gospodarstveniki, energetiki in prometni sektor.

Izzivi energetske prenove večstanovanjskih stavb

V začetku oktobra je v prostorih Okoljskega centra na Trubarjevi cesti 50 potekala tematska razprava na temo energetske prenove večstanovanjskih stavb. Tematsko razpravo je organiziral Slovenski E-forum v okviru projekta Plan B za Slovenijo.

Dr. Marjana Šijanec Zavrl (Gradbeni Inštitut ZRMK) je v predavanju z naslovom »Energetska prenova večstanovanjskih stavb kot tehnični izziv« omenila dejstvo, da se z zakonodajo na področju toplotne zaščite stavb bližamo energetskemu minimumu. Kljub temu obstaja še dodaten manevrski prostor, saj so možne izboljšave kuričnih sistemov in nadomeščanje fosilnih goriv z obnovljivimi viri energije. Med drugim je predstavila vsebino novega Pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah in primer dobrih praks na Jesenicah, kjer so obnovili 130 objektov. Iz prakse je tudi razvidno, da je treba za zmanjševanje porabe energije v vsa stanovanja večstanovanjskih zgradb vpeljati merilnike porabe energije.

Dr. Andreja Cirman (Ekonombska fakulteta Univerze v Ljubljani) je prenovo stanovanj in staranje prebivalstva predstavila kot glavna izziva v Sloveniji, ki se med seboj prepletata. Več kot polovica stanovanjskega fonda je zgrajenega v zadnjih petdesetih letih, ki potrebuje temeljito prenovo. Upokojencev bo čedalje več, njihovo znižanje dohodkov pa predstavlja energetsko revščino velikih razsežnosti, kjer bodo za vsaj približno ohranjanje njihove blaginje potrebne velike subvencije. Družbi se zato splača vlagati v energetsko učinkovitost stavb.

Bojko Jerman (E-Netsi d.o.o.) je poudaril, da predstavlja prenova večstanovanjskih stavb največji potencial ukrepov energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije. Vsako leto bi vsaj 10 000 stavb potrebovalo energetsko obnovo. Predstavil je primera dobre prakse energetske sanacije večstanovanjskih stavb na Steletovi 8 in Kvedrovi 17 v Ljubljani. Sanacija ovoja stavbe je bila nujna, prav tako pa je bilo treba reševati številne toplotne mostove. Tudi pri sami energetski sanaciji so se pojavljali problemi zaradi prevelikega števila izvajalcev, vrtanja odprtin, lokacije pohištva, širine polic, različne sestave zidov, otežene logistike in zaradi dejstva, da so v času sanacije ljudje bivali v stavbi.

Tonka Grgič (Stanovanjski sklad MOL) je predstavila izkušnje in načrte stanovanjskega sklada MOL pri energetski prenovi stavb v Ljubljani. celoti. Med drugim je izpostavila primere dobre prakse obnove večstanovanjskih stavb in gradnjo nekaterih novih naselij v standardu nizkoenergijskih in pasivnih hiš kot so Polje II, Pipanova pot, Vinčarjeva cesta in Dolgi most. Na nekatere strehe so vgradili tudi solarne kolektorje in fotonapetostne module.

Mirjam Kopše (pobudnica obnove večstanovanjske stavbe) je predstavila dragocene izkušnje pri ustreznih samoorganizacijah lastnikov za prenovo večstanovanjskega objekta. Upravniki večstanovanjskih zgradb, ki v večini primerov niso strokovno podkovani v gradbeništvu, so velikokrat nadzorniki prenove, kjer nadzor nad izvajalci vedno predstavlja dodaten problem. Problem pravne narave pa je v tem, da upravnik ni materialno odgovoren za škodo, ki lahko pri obnovi stavbe nastane, hkrati pa nadzorni odbor stavbe nima sredstev za morebitno tožbo proti upravniku. Zbor lastnikov je v njenem primeru dosegel zamenjavo upravnika, vsa potrebna finančna sredstva pa so zbrali iz rezervnega sklada.

Delavnica Ogledalo vladi

Delavnica Ogledalo vladi 2010 je potekala v Info točki Okoljskega centra, in sicer v torek 6. oktobra dopoldne. Na delavnici so sodelovali: Anamarija Slabe, ITR; Anamarija Šegina, Cipra; Lidija Živčič,

Focus; Vida Ogorelec Wagner, Umanotera; Nina Štros, Umanotera; Nina Tome, Umanotera; Gaja Brecelj, Umanotera in Andrej Medved, DOPPS (delno).

Delavnica je bila namenjena temu, da bi sodelujoči razumeli namen in način izvedbe projekta Ogledalo vlad 2010. Sodelujoči so prejeli natančna navodila o tem, kaj se od njih pričakuje (glede spremeljanja in nastavitev indikatorjev, ki morajo biti indikativni, merljivi in po možnosti sledljivi na daljše obdobje).

Po predstavitvi projekta (namen, cilji, ciljne skupine in okvirne zaveze ter obveznosti, ki bodo izhodišča za spremeljanje ter terminski načrt projekta) so sodelujoči pregledali in dokončno določili področja in razporeditev organizacij po posameznih področjih. Sledila je predstavitev modela indikatorjev po konceptu GOSVO/DPSIR (Gonilne sile/Drivers, Obremenitve/Pressures, Stanje okolja/State, Vplivi/Impact, Odzivi/Response).

Po kratkem predahu so v parih določili model GOSVO za izbran primer Odpadki, nato določili indikatorje ter v skupini razdelali enega izmed indikatorjev. Tako so predstavili, kako naj bodo indikatorji določeni tudi na ostalih na izbranih področjih. Naslednje srečanje bo v začetku novembra.

Novice mreže Plan B za Slovenijo izdaja mesečno Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, p.p. 4440, 1000 Ljubljana, tel.: 01 439 7100, www.umano.... Uredništvo 3.številke: Karmen Kogoj Ogris, karmen@umano.... Koordinacija projekta Plan B za Slovenijo: Nina Tome, nina.tome@umano....